

Les llargues cues. Una imatge habitual en els aparcaments habilitats per l'Ajuntament de Morella.

Al cor del Sexenni

En ple 50 Sexenni de Morella, la festa no decau. Com una prova de resistència, la ciutat viu per darrera vegada en aquest segle el mes d'aquesta ofrena a la Verge de Vallivana.

Morella tampoc se salvava el passat dilluns dia 22 d'agost dels rigors climàtics que es pateixen aquest estiu. A algunes desenes de graus sobre zero i amb una omnipresència solar d'aquelles favorables a la lipotímia, els milers de visitants que s'hi apleguen durant la celebració de les Festes Sexennals a la capital dels Ports, suporten, estoics, la llarga espera dels autobusos que realitzen, gratuïtament, el trajecte que separa els aparcaments habilitats per a l'ocasió de la ciutat emmurallada.

Alguns, però, més decidits o moguts per una impaciència inherent, o fatigats per la llarga espera, opten per una breu caminada ascendent, d'un quart d'hora, que s'enfila entre granges que voregen aquest antic camí d'entrada a la població per la porta de Sant Mateu.

L'afluència de visitants no té límits. Com,

de la mateixa manera, resulta incommensurable el nombre de procedències d'un turisme notablement interior, particularment septentrional, enllà dels Pirineus. Ara, Morella, engalanada com es troba, en honor i ofrena a la Mare de Déu de la Vallivana, pot sentir, des de la intimitat quotidiana del seus carrers, des de les humitats dels seus racons més ancestrals, un *pot pourri* lingüístic protagonitzat per aquestes hordes de forasters curiosos i àvids de tradició, càmera de vídeo en mà, emmarcats en un safari fotogràfic particular.

Avui és dia 22. El final del matí a la població sexennal s'anuncia amb la desfilarada del Retaule, a càrrec de la Marquesa de Fuente el Sol, que és Cambrera de la Mare de Déu. Els diferents quadres formats pels gremis participen en danses i balls folklòrics al llarg de l'itinerari que el Retaule realitza pels

principals carrers de la ciutat. La processó deté la seua cadència pausada enfront de cada conventet, que no és sinó una estructura elevada a metre i mig de terra, a tall de teatret, que representa l'estança austera d'un convent. L'ocupen xiquetes de curta edat, que recreen, lluint el vestuari de religioses i respectant la jerarquia de l'orde, les tasques i els cants d'aquestes. Les autoritats civils i religioses que segueixen el Retaule s'aturen, observen i ofereixen algunes monedes en matèria de donatiu.

Avui, 22 d'agost, veïns i visitants tenen l'ocasió de conèixer la Marquesa Fuente el Sol, figura octogenària però que conserva amb tota dignitat, malgrat l'acusada irreversibilitat temporal, la condescendència aristocràtica que li pertoca.

L'hora d'un dinar que s'adapta, en aquesta ocasió, al desenvolupament del programa d'actes, coincideix amb el final de trajecte d'aquesta singular desfilada. La calor que no cessa, ans al contrari, orienta el turista cap a una recerca de líquids, etílics o no, i es polaritza en la invasió massiva de taules de terrassa que proliferen sota els pòrtics d'un carrer ben transitat.

L'organització del 50 Sexenni fa una pausa a fi que l'organisme dels participants i dels espectadors tinga oportunitat de realitzar les seues funcions, gàstriques per a uns i gastronòmiques per als forasters.

Les cinc de la vesprada han tocat sota l'amenaça gris d'un núvol carregat d'aigua. Tot el poble espera, amb l'alternança d'algunes mostres —tímides mostres, però— de precipitació estival l'entrada dels Cavallers de la Conquesta de Castelló, que han dinat i s'han preparat en la recentment rehabilitada Fàbrica Giner, en l'actualitat convertida en un complex hotelier i de joventut.

Els diferents motius que decoren les artèries de Morella produeixen una anacronia entre l'essència medieval recreada pels Cavallers i les feminitats de la Cort de Na Violant d'Hongria, i la presència d'un cubisme picassà o d'una vinyeta accidental d'un Tintín sobre la Lluna reproduïdes amb paper arrissat. La desfilada dels Cavallers de la Conquesta finalitza en una reestructurada Plaça dels Estudis amb reminiscències d'ordenació clàssica. El públic segueix físicament la desfilada; o tan sols a través de l'òptica dels visors fotogràfics. Alguns aplaudeixen al pas de les dames d'honor, perquè són familiars, amics o coneguts. Però la majoria recrea mentalment, transportada pels detalls ornamentals dels vestits o la joieria, un temps llunyà difícil d'imaginar.

El final de vesprada s'anuncia cultural, amb la presentació de *El llibre de la comarca* de Serafí Gamundí a la casa Ciurana; i la inau-

RAFA GIL

guració d'una exposició fotogràfica de Juli Carbó als espais de la Fundació Caixa de Castelló.

Els autobusos que realitzen el trajecte dels aparcaments a Morella tenen parada a la Porta de Sant Miquel, on s'amuntega el passatger de retorn al seu punt d'origen i on desembarquen, encara, els més decidits a seguir els ritmes de *Los Panchos*, els quals recobriran la nit morellana dels incombustibles boleros.

Eliseu T. Climent

Les danses són constants tot al llarg del recorregut del Retaule. La processó deté la seua cadència pausada enfront de cada conventet (baix), ocupat per xiquetes de curta edat que recreen les tasques i els cants de les religioses.

RAFA GIL